

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Odbor za ekonomske in monetarne zadeve

2007/0196(COD)

7.2.2008

OSNUTEK MNENJA

Odbora za ekonomske in monetarne zadeve

za Odbor za mednarodno trgovino

o predlogu Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2003/55/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom
(KOM(2007)0529 – C6-0317/2007 – 2007/0196(COD))

Pripravlavec mnenja: Bernhard Rapkay

PA_Legam

KRATKA OBRAZLOŽITEV

1. Ozadje

Stopnja konkurence in integracije trga na področju zemeljskega plina v okviru prvega in drugega paketa o energiji in notranjem trgu, ki je bila dosežena doslej, še ni zadovoljiva, zato je treba pozdraviti nadaljnje „prilagajanje“ v obliki obravnavanega tretjega paketa o energiji in notranjem trgu. Močno se podpre cilje, določene v predlogu Komisije, vendar pa se pojavlja nekaj vprašanj glede izbranih instrumentov.

2. Določbe o ločevanju

V predlogu Komisije in v politični razpravi na splošno ima glavno vlogo vprašanje ločevanja lastništva („ownership unbundling“).

Pripisujejo se mu pomembni pozitivni učinki, ki močno presega vidike nediskriminatornega dostopa do trga.

Vendar pa evropska prenosna omrežja predstavljajo naraven monopol, pri čemer niti zamenjava lastnika za drugega, ki se ne ukvarja s proizvodnjo in distribucijo, ne bi ničesar spremenila. V tem primeru je ustrezna stopnja regulacije veliko učinkovitejši instrument. Poleg tega bi ločevanje lastništva za upravljavce prenosnih omrežij dejansko pomenilo enako kot razlastitev, kar bi vsaj v nekaterih državah članicah sprožilo obsežne ustavne probleme in na splošno vprašanje glede sorazmernosti sredstev. Posledica bi bili dolgoletni pravni spori, ki bi močno vplivali na investicijsko obnašanje teh podjetij in na varnost oskrbe. Vprašljivo je tudi, če bi ločevanje lastništva dejansko imelo učinek povezovanja trgov in spodbujanja konkurence, ki ga želi Komisija.

Komisija kot manj primerno, alternativno možnost predlaga imenovanje „neodvisnega upravljavca sistema“, kar pa je težje izvedljiva rešitev.

Zaradi zgoraj opisanega je treba pozdraviti dejstvo, da so nekatere države članice izdelale model za doseganje smotrnega in učinkovitega ločevanja upravljavcev omrežij s pomočjo strožjega prava gospodarskih družb o ločevanju. Ta model bi bilo treba nepristransko preizkusiti, pri čemer mora v vsakem primeru znatno presežati sedanji model prava gospodarskih družb o ločevanju.

3. Regulativni okvir

Na splošno je pri oblikovanju delujočega, povezanega notranjega energetskega trga osrednjega pomena inteligentna izdelava regulativnega okvira, znatno pomembnejša od ločevanja lastništva. Predlog Komisije sicer posveča obsežne določbe zakonodajnim vprašanjem, veliko vprašanj v zvezi z razmejitvijo notranjih pristojnosti *med* različnimi regulativnimi organi pa ostaja neodgovorjenih.

- Posebno Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev, ki ima le pristojnosti posvetovanja, verjetno ne bo kos svoji nalogi zapolniti obstoječo „*ureditveno vrzel*“, zlasti v zvezi z medsebojne povezanostjo. Agencija bi morala imeti pristojnosti odločanja na zelo jasno določenem področju. Zrcalno nacionalnim regulativnim organom bi morala biti prav tako neodvisna od gospodarskih in političnih interesov, pa tudi od Evropske komisije. Obsežnejše pristojnosti za agencijo pomenijo tudi večje odgovornosti do Parlamenta in Sveta.
- S predlogom Komisije se bosta nacionalnim regulativnim organom na hvalevreden način utrdili neodvisnost in pristojnost. Na tem področju je nujno je potrebno nadaljnje usklajevanje.

- Vloga Evropskega omrežja upravljavcev prenosnih omrežij ne bi smela preseči vloge agencije, v vsakem primeru pa bi njegove pristojnosti na področju ureditve morale ostati omejene na pripravo tehničnega kodeksa in se je treba izogibati sklicevanj na kakršne koli oblike „kvazisamourejanja“.
- Nenazadnje se pojavlja tudi vprašanje, kakšno vlogo naj bi imela Komisija pri prihodnjem regulativnem okviru. Predlog direktive, ki ga je pripravila, predvideva obsežne pristojnosti v obliki sprejetih smernic prek postopkov komitologije. Kljub predvideni uporabi regulativnega postopka s pregledom se v zvezi s tem z vidika Parlamenta postavlja vprašanje, če se res lahko prepusti sami Komisiji, da sprejme smernice na primer o *obsegu* sodelovanja med regulativnimi organi (odstavek 4 člena 24 d). V bistveno vsebino določil direktive bi lahko posegle tudi druge smernice, zato bi jih bilo treba, kolikor je le mogoče, vsebinsko določiti že v samem besedilu direktive in s tem že v postopku soodločanja.

4. Pripombe k postopku

Zaradi tesnega časovnega razporeda ustrezni predlogi sprememb, zlasti v zvezi z vprašanjem določb o ločevanju, na tej stopnji osnutka mnenja še niso pripravljene. Poročevalec bo ustrezne predloge sprememb za alternativni model predložil naknadno.

PREDLOGI SPREMEMB

Odbor za ekonomske in monetarne zadeve poziva Odbor za mednarodno trgovino kot pristojni odbor, da v svoje poročilo vključi naslednje predloge sprememb:

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	Predlogi sprememb Parlamenta
Predlog spremembe 1 UVODNA IZJAVA 7	
(7) Učinkovito ločevanje lahko zagotovi samo odprava notranjih spodbud za vertikalno integrirana podjetja, da diskriminirajo konkurente kar zadeva dostop do omrežja in naložbe. Ločevanje lastništva, pri katerem se lastnik omrežja imenuje za upravljavca omrežja in je neodvisen od kakršnih koli interesov v zvezi z dobavo in proizvodnjo, je očitno najbolj učinkovit in stabilen način za razreševanje notranjih navzkrižij interesov in zagotavljanje zanesljivosti oskrbe. Zato je Evropski parlament v svoji Resoluciji o možnostih za notranji trg s plinom in električno energijo, sprejeti 10. julija 2007, ločevanje lastništva	(7) Učinkovito ločevanje lahko zagotovi samo odprava notranjih spodbud za vertikalno integrirana podjetja, da diskriminirajo konkurente kar zadeva dostop do omrežja in naložbe. Ločevanje lastništva, pri katerem se lastnik omrežja imenuje za upravljavca omrežja in je neodvisen od kakršnih koli interesov v zvezi z dobavo in proizvodnjo, je učinkovit in stabilen način za razreševanje notranjih navzkrižij interesov in zagotavljanje zanesljivosti oskrbe. Zato je Evropski parlament v svoji Resoluciji o možnostih za notranji trg s plinom in električno energijo, sprejeti 10. julija 2007, ločevanje lastništva na ravni prenosa

na ravni prenosa opredelil kot najučinkovitejše orodje, ki na nediskriminatoren način spodbuja naložbe v infrastrukturo, pošten dostop do omrežja za nove udeležence in preglednost na trgu. Od držav članic je zato treba zahtevati, da zagotovijo, da ista oseba ali osebe ne morejo izvajati nadzora nad podjetjem za proizvodnjo ali dobavo in hkrati imeti deleža v ali uveljavljati pravic nad upravljavcem prenosnega omrežja ali prenosnim omrežjem, vključno s pomočjo pravic manjšinskih delničarjev do blokiranja odločitev strateškega pomena, kot so na primer naložbe. Nadzor nad upravljavcem prenosnega omrežja mora izključevati možnost imetja deleža v podjetju za dobavo ali uveljavljanja kakršne koli pravice nad njim.

opredelil kot najučinkovitejše orodje, ki na nediskriminatoren način spodbuja naložbe v infrastrukturo, pošten dostop do omrežja za nove udeležence in preglednost na trgu. Od držav članic je zato treba zahtevati, da zagotovijo, da ista oseba ali osebe ne morejo izvajati nadzora nad podjetjem za proizvodnjo ali dobavo in hkrati imeti deleža v ali uveljavljati pravic nad upravljavcem prenosnega omrežja ali prenosnim omrežjem, vključno s pomočjo pravic manjšinskih delničarjev do blokiranja odločitev strateškega pomena, kot so na primer naložbe. Nadzor nad upravljavcem prenosnega omrežja mora izključevati možnost imetja deleža v podjetju za dobavo ali uveljavljanja kakršne koli pravice nad njim.

Obrazložitev

Ne drži, da je ločevanje lastništva najenostavnejši in najhitrejši način za vzpostavljanje varnosti oskrbe. Varnost oskrbe je odvisna od znatno bolj raznolikih pogojev, kot je na primer ustrezen obseg regulacije. Tudi po ločevanju lastništva omrežje ostaja naraven monopol, ki ga je treba urejati.

Predlog spremembe 2 UVODNA IZJAVA 11

(11) Če je podjetje, ki ima v lasti prenosni sistem, del vertikalno integriranega podjetja, morajo imeti države članice možnost izbire med ločevanjem lastništva in, **kot odstopanjem**, določitvijo upravljavcev omrežij, ki niso vezani na interese v zvezi z dobavo in proizvodnjo. Popolno učinkovitost rešitve v zvezi z določitvijo upravljavca omrežja je treba zagotoviti s posebnimi dodatnimi pravili. Da bi v celoti zaščitili interese delničarjev vertikalno integriranih podjetij, morajo države članice tudi imeti možnost, da uvedejo ločevanje lastništva z neposredno odprodajo ali razdelitvijo delnic integriranega podjetja na delnice podjetja, ki ima v lasti omrežje, in

(11) Če je podjetje, ki ima v lasti prenosni sistem, del vertikalno integriranega podjetja, morajo imeti države članice možnost izbire med ločevanjem lastništva in določitvijo upravljavcev omrežij, ki niso vezani na interese v zvezi z dobavo in proizvodnjo. Popolno učinkovitost rešitve v zvezi z določitvijo upravljavca omrežja je treba zagotoviti s posebnimi dodatnimi pravili. Da bi v celoti zaščitili interese delničarjev vertikalno integriranih podjetij, morajo države članice tudi imeti možnost, da uvedejo ločevanje lastništva z neposredno odprodajo ali razdelitvijo delnic integriranega podjetja na delnice podjetja, ki ima v lasti omrežje, in delnice preostalih

delnice preostalih dejavnosti na področju dobave in proizvodnje, če so izpolnjene zahteve, ki izhajajo iz ločevanja lastništva.

dejavnosti na področju dobave in proizvodnje, če so izpolnjene zahteve, ki izhajajo iz ločevanja lastništva.

Obrazložitev

Imenovanje neodvisnih upravljavcev omrežij bi moralo predstavljati enakovredno možnost.

Predlog spremembe 3 UVODNA IZJAVA 32

(32) Kar zadeva Direktivo 2003/55/ES, je treba Komisijo pooblastiti zlasti za sprejetje smernic, ki so potrebne za zagotovitev minimalne stopnje usklajenosti, ki je potrebna, da se doseže cilj te direktive. Ker so navedeni ukrepi splošnega obsega in so namenjeni dopolnitvi Direktive 2003/55/ES z dodajanjem nebistvenih določb, jih je treba sprejeti v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5a Sklepa 1999/468/ES.

(32) Kar zadeva Direktivo 2003/55/ES, je treba Komisijo pooblastiti zlasti za sprejetje smernic **v omejenem obsegu**, ki so potrebne za zagotovitev minimalne stopnje usklajenosti, ki je potrebna, da se doseže cilj te direktive. Ker so navedeni ukrepi splošnega obsega in so namenjeni dopolnitvi Direktive 2003/55/ES z dodajanjem nebistvenih določb, jih je treba sprejeti v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5a Sklepa 1999/468/ES.

Obrazložitev

V zvezi s tem zadošča, da Komisija lahko sprejme jasno omejene smernice.

Predlog spremembe 4 ČLEN 1, TOČKA 2 Člen 3, odstavek 7 (Direktiva 2003/55/ES)

(2) V členu 3 se doda odstavek 7:

črtano

„7. Komisija lahko sprejme smernice za izvajanje tega člena. Ta ukrep za spremembo nebistvenih elementov te direktive z njeno dopolnitvijo se sprejme v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 30(3).“

Obrazložitev

Obveznosti javnega interesa že ureja sedaj veljavna direktiva, zato smernice Komisije v tem pogledu niso smiselne.

Predlog spremembe 5
ČLEN 1, TOČKA 8
Člen 9a, odstavek 3 (Direktiva 2003/55/ES)

3. Komisija lahko sprejme smernice za zagotavljanje popolne in učinkovite skladnosti lastnika prenosnega omrežja in upravljavca skladišča z odstavkom 2 tega člena. Ta ukrep za spremembo nebistvenih elementov te direktive z njeno dopolnitvijo se sprejme v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 30(3).“ *črtano*

Obrazložitev

V zvezi s tem ni smiselno, da Komisija sprejme smernice.

Predlog spremembe 6
ČLEN 1, TOČKA 10
Člen 13, odstavek 4 (Direktiva 2003/55/ES)

4. Komisija lahko sprejme smernice za zagotavljanje popolne in učinkovite skladnosti upravljavca distribucijskega omrežja z odstavkom 2 kar zadeva njegovo popolno neodvisnost, nediskriminatorno ravnanje in določbo, da se pri dejavnostih dobave vertikalno integriranega podjetja ne sme nepravilno izkoriščati vertikalne integracije. Ta ukrep za spremembo nebistvenih elementov te direktive z njeno dopolnitvijo se sprejme v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 30(3).“ *črtano*

Obrazložitev

Sprejemanje tako obsežnih smernic tu ni primerno.

Predlog spremembe 7
ČLEN 1, TOČKA 13
Člen 22, odstavek 5, pododstavek 1 (Direktiva 2003/55/ES)

5. V dveh mesecih od prejema uradnega obvestila se lahko Komisija odloči, da od

5. V dveh mesecih od prejema uradnega obvestila **v zvezi s pravili o konkurenci** se

zadevnega regulativnega organa zahteva, da spremeni ali razveljavi sklep o odobritvi izvzetja. Ta rok začne teči na dan po prejemu uradnega obvestila. Dvomesečni rok se lahko podaljša za dva meseca, če Komisija potrebuje dodatne informacije. Ta rok začne teči na dan po prejemu popolnih dodatnih podatkov. Dvomesečni rok se lahko tudi podaljša s soglasjem Komisije in regulativnega organa. Če se zahtevani podatki ne predložijo v roku, predpisanem v zahtevku, se šteje, da je uradno obvestilo preklicano, razen če se pred iztekom ta rok podaljša s soglasjem Komisije in regulativnega organa ali če regulativni organ Komisijo z ustrežno utemeljeno izjavo obvesti, da je po njegovem mnenju uradno obvestilo popolno.

lahko Komisija odloči, da od zadevnega regulativnega organa zahteva, da spremeni ali razveljavi sklep o odobritvi izvzetja. Ta rok začne teči na dan po prejemu uradnega obvestila. Dvomesečni rok se lahko podaljša za dva meseca, če Komisija potrebuje dodatne informacije. Ta rok začne teči na dan po prejemu popolnih dodatnih podatkov. Dvomesečni rok se lahko tudi podaljša s soglasjem Komisije in regulativnega organa. Če se zahtevani podatki ne predložijo v roku, predpisanem v zahtevku, se šteje, da je uradno obvestilo preklicano, razen če se pred iztekom ta rok podaljša s soglasjem Komisije in regulativnega organa ali če regulativni organ Komisijo z ustrežno utemeljeno izjavo obvesti, da je po njegovem mnenju uradno obvestilo popolno.

Obrazložitev

Ni naloga Komisije, da odobri izjeme, temveč je to naloga Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev. Komisija naj se ukvarja le s odločbami v zvezi s konkurenco.